

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 247/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., Kadnárova 83, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (predtým Okresný súd Bratislava II) v konaní vedenom pod sp. zn. B2-14C/204/2010 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-14C/204/2010 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. B2-14C/204/2010 konať bez zbytočných priet'ahov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie **3 000 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a napadnuté konanie

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj porušenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu (predtým okresného súdu) v konaní vedenom pod sp. zn. B2-14C/204/2010. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti zároveň navrhuje, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie 10 000 eur.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je žalovanou v napadnutom konaní o zaplatenie 4 201 eur s príslušenstvom, ktoré začalo 27. novembra 2009, v ktorom došlo 23. novembra 2018 k vydaniu rozsudku okresného súdu sp. zn. 14C/204/2010, ktorý bol 29. mája 2023 Krajským súdom v Bratislave uznesením sp. zn. 7Co/55/2020 zrušený a vec bola vrátená mestskému súdu na ďalšie konanie, a teda že napadnuté konanie nie je do podania ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté a trvá už viac ako 15 rokov.

3. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 247/2025-10 z 30. apríla 2025 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní na ďalšie konanie.

II.

Argumentácia sťažovateľky a vyjadrenie mestského súdu

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza, že napadnuté konanie trvá ako celok neprimerane dlho (v tejto súvislosti sa odvoláva aj na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 92/2010). Sťažovateľka považuje v napadnutom konaní za najzávažnejšie obdobia nečinnosti obdobie od 27. novembra 2009 do 17. júna 2011 (od doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu do nariadenia termínu prvého pojednávania), obdobie od 12. júna 2013 do 30. novembra 2016 (od odročenia pojednávania do nariadenia termínu ďalšieho pojednávania) a obdobie od 30. novembra 2016 do 25. mája 2018. Sťažovateľka poukazuje na to, že napadnuté konanie sa týka istiny 4 200 eur, kde nie je dokazovanie mimoriadne náročné. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti odôvodňuje výšku požadovaného primeraného zadosťučinenia celkovou dĺžkou trvania napadnutého konania bez právoplatného rozhodnutia, ktorá vedie k strate jej dôvery v súdny systém.

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti netrvala na ústnom prejednaní veci.

6. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/309/2025 z 21. mája 2025 uviedol chronologický prehľad jednotlivých úkonov v napadnutom konaní a konštatoval, že v napadnutom konaní došlo zo strany mestského súdu (vtedajšieho okresného súdu) k súdnym priet'ahom, keď v období od 1. februára 2014 do 26. februára 2015 a od 2. februára 2016 do 21. decembra 2017 mestský súd (vtedajší okresný súd) nekonal vo veci plynule, pričom predmetné priet'ahy boli objektívne zapríčinené zmenou zákonných sudcov v danej veci, vykonávaním dokazovania, ako aj procesnou obranou sporových strán. Mestský súd vo svojom vyjadrení uviedol, že momentálne je v napadnutom konaní plynulý procesný postup a predpokladá rozhodnutie vo veci samej na najbližšom pojednávaní.

7. Mestský súd vo svojom vyjadrení súhlasil s upustením od ústneho pojednávania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože s ohľadom na predmet konania a po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskom mestského súdu, ako aj s predloženým súdnym spisom dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v neprimerane dlho trvajúcim napadnutom konaní.

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. IV. ÚS 302/2020, III. ÚS 233/2022, II. ÚS 439/2023).

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

12. Konania, ktorých predmetom je zaplatenie za poskytnutú službu (v tomto prípade za opravu motorového vozidla), tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, preto ústavný súd napadnuté konanie nepovažuje za právne zložité. Predložený spis mestského súdu odôvodňuje prijatie čiastkového záveru o tom, že napadnuté konanie môže byť zložitejšie z hľadiska skutkového z dôvodu potreby vykonania znaleckého dokazovania.

13. Zároveň však ústavný súd uvádza, že žiadna právna ani skutková zložitosť veci nemôže ospravedlniť nečinnosť mestského (resp. okresného) súdu, predznamenáva však, že uvedené skutočnosti zohľadnil pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadostučinenia.

14. Z hľadiska judikatúry ústavného súdu, resp. ESLP v prejednávanej veci nejde o konanie, pri ktorom je daná zvýšená požiadavka na jeho rýchlosť. Predložený spis neindikuje, že by sťažovateľka svojím správaním prispela k neprimeranej dĺžke napadnutého konania. Zároveň jej však možno vytknúť, že napriek tomu, že ústavnou sťažnosťou namieta nečinnosť mestského súdu, nevyužila právny prostriedok, a to sťažnosť na postup súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý mal potenciál odstrániť zbytočné prietahy v konaní dohľadom predsedu súdu nad plynulosťou konania. Absencia podania uvedenej sťažnosti predsedovi súdu nie je síce považovaná za prekážku prerokovania sťažnosti doručenej ústavnému súdu vo veci namietaných zbytočných prietahov postihujúcich napadnuté konanie, a teda sama osebe nie je dôvodom na nevyhovenie ústavnej

sťažnosti, no túto skutočnosť je možné zohľadniť pri úvahe o výške finančného zadosťučinenia (III. ÚS 382/08, III. ÚS 254/09, III. ÚS 494/2021, I. ÚS 521/2023). Uvedenú skutočnosť ústavný súd pri priznávaní finančného zadosťučinenia aj zohľadnil.

15. Pokiaľ ide o postup samotného mestského súdu v napadnutom konaní, sťažovateľka najzávažnejšie neprimerané súdne prietahy v napadnutom konaní videla v obdobiach od 27. novembra 2009 do 17. júna 2011, od 12. júna 2013 do 30. novembra 2016 a od 30. novembra 2016 do 25. mája 2018 a mestský súd vo svojom vyjadrení bol toho názoru, že neprimerané súdne prietahy v napadnutom konaní boli v obdobiach od 1. februára 2014 do 26. februára 2015 a od 2. februára 2016 do 21. decembra 2017.

16. Ústavný súd sa pri posudzovaní dôvodnosti ústavnej sťažnosti zameral na posúdenie celkovej dĺžky napadnutého konania, a to aj v zmysle svojej judikatúry, podľa ktorej už len trvanie napadnutého konania neprimerane dlho je samo osebe možno považovať na nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy, pričom takáto zdĺhavosť konania predlžuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (III. ÚS 92/2010, IV. ÚS 260/04, III. ÚS 262/07, II. ÚS 3/09, III. ÚS 254/09, I. ÚS 39/00, I. ÚS 66/03, III. ÚS 113/07). Od začatia napadnutého konania 27. novembra 2009 ubehlo už vyše 15 rokov, čo je vzhľadom na to, že predmet napadnutého konania nie je osobitne právne alebo skutkovo zložitý, ústavne neakceptovateľná dĺžka stále prebiehajúceho napadnutého konania na prvom stupni. Na tomto konštatovaní nič nemení ani skutočnosť, že nie všetky obdobia v napadnutom konaní sa vyznačovali nečinnosťou alebo neefektívnosťou a že v napadnutom konaní došlo 3-krát k zmene zákonného sudcu (raz z toho na opätovnú sudkyňu).

17. Ústavný súd stabilne pripomína, že personálne obsadenie súdu, jeho organizácia, vysoký počet vecí v príslušnom oddelení, ako i optimalizácia súdnictva nie sú dôvodmi, pre ktoré by malo byť ospravedlnené, tolerované a ústavne udržateľné porušovanie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov a ústavnej sťažnosti zároveň nie je pomenovanie príčin prietahov v konaní alebo dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter. Dôležité je rozhodnúť o tom, či k týmto prietahom v konaní došlo, a odstrániť právny stav neistoty sťažovateľa (porov. I. ÚS 342/2023)

18. V napadnutom konaní si mestský súd doteraz nesplnil svoju povinnosť zabezpečiť taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty medzi sporovými stranami. Ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné prietahy spočívajúce v nečinnosti, ako aj v neefektívnom postupe mestského (predtým okresného) súdu, ktorými došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadosťučinenie

19. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti

navrhla, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení označených práv prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní, mestskému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádza (bod 2 výroku tohto nálezu).

20. Sťažovateľka sa v ústavnej sťažnosti domáha, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadostučinenie 10 000 eur. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za potrebné priznať sťažovateľke finančné zadostučinenie, majúc pritom na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadostučinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Pri určení primeraného finančného zadostučinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

21. Vo svojom rozhodovaní vzal do úvahy všetky okolnosti danej veci, predovšetkým extrémne neprimeranú celkovú dĺžku konania, fakt, že do podania ústavnej sťažnosti konanie aktuálne prebieha na prvom stupni sústavy súdov, ako aj aktuálny procesný stav veci (po 15 rokov bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie). Zohľadnil aj čiastočnú skutkovú zložitost' veci a tiež postoj a správanie sťažovateľky v súdnom konaní (pozri bod 14 nálezu). Po zohľadnení týchto okolností, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadostučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval ústavný súd priznanie sumy 3 000 eur za primerané finančné zadostučinenie podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku tohto nálezu). Prihliadol na fakt, že deklarácia porušenia základných práv, ako aj náhrada trov konania implicitne zahrňujú aj satisfakčný prvok. Vo zvyšnej časti návrhu na priznanie finančného zadostučinenia ústavný súd nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

22. Ústavný súd priznal sťažovateľke podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde, § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 4 výroku nálezu). Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to z § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti). Celkovo tak sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania v sume 771,68 eur + 177,49 eur (23 % daň z pridanej hodnoty) vzhľadom na to, že právny zástupca sťažovateľky je podľa dostupných verejne overiteľných informácií (web-stránka Finančnej správy Slovenskej republiky) platiteľom dane z pridanej hodnoty (bod 4 výroku tohto nálezu).

23. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu